

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

The Participatory Administration Affecting the Efficiency of School in Koh Samui
Management under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1

อรรถพล สมมาตร

สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์

Attapon Sommart

Supattara Pusitrattanavalee

Mahamakut Buddhist University Sithammasokkaraj Campas, Thailand

Email: sommarttax2537@gmail.com

วันที่รับบทความ: 17 เมษายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ: 15 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 19 พฤษภาคม 2568

Received: April 17, 2025; Revised: May 15, 2025; Accepted: May 19, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย 2) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย 4) ศึกษาตัวแปรพยากรณ์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 287 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ และสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.651$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย โดยใช้การวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สามารถสร้างสมการพยากรณ์ถดถอยในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ $\hat{Y} = 2.159 + .418 (X_4) + .131(X_3)$ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = .527(X_4) + .183 (X_3)$

คำสำคัญ: การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม; ประสิทธิภาพ; การบริหารงานโรงเรียน

Abstract

This research aims to study: 1) the level of participatory management in schools in Koh Samui District. 2) the efficiency level of school administration in Koh Samui District. 3) the relationship between participatory management and the efficiency of school administration in Koh Samui District. 4) the predictive variables of participatory management affecting the efficiency of school administration in Koh Samui District under the Office of Surat Thani Primary Educational Service Area 1. quantitative research. The sample group consisted of 287 school administrators and teachers in Koh Samui District under the Office of Surat Thani Primary Educational Service Area 1 in the academic year 2024. Stratified random sampling was used based on school size. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation analysis, multiple regression analysis, and stepwise multiple regression analysis.

Research Findings 1) The Participatory management in school schools in Koh Samui District was overall at the highest level. 2)The efficiency of school administration in Koh Samui District was at the highest level. 3)The analysis of the relationship between participatory management and school administration efficiency in Koh Samui District found that a positive correlation in all aspects, with a high correlation coefficient ($r = 0.651$) at a statistical significance level of 0.001. 4)The predictive variables for participatory management affecting school administration efficiency, based on stepwise multiple regression analysis, found that participation in implementation and participation in evaluation jointly predicted school administration efficiency. This forecasting equation could be described as: A. Unstandardized score $\hat{Y} = 2.159 + .418 (X_4) + .131(X_3)$ B. Standardized score $\hat{Z}_y = .527(X_4) + .183 (X_3)$.

Keywords: Participatory Management; Efficiency; School Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์และแก้ไขปัญหาสังคม โดยช่วยส่งเสริมความรู้ ทักษะ เจตคติ และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นกุญแจสู่การพัฒนาประเทศในทุกมิติ และต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) หนึ่งในแนวทางสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน การจัดการองค์การ และการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งช่วยส่งเสริมแรงจูงใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความผูกพันในงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน ในภาพรวม ในบริบทของโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์

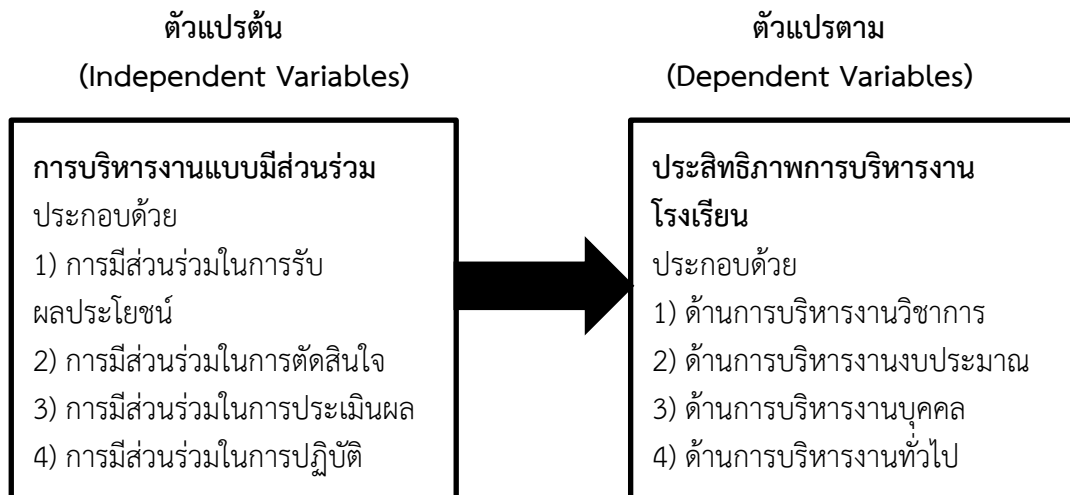
ธานี เขต 1 พบว่ายังมีความหลากหลายในรูปแบบและระดับของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละโรงเรียน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป จากการสังเกตเบื้องต้นพบว่า บางโรงเรียนยังคงใช้แนวทางการบริหารแบบรวมศูนย์ (Centralized) โดยที่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจหลัก ทำให้ครูและบุคลากรขาดความรู้สึกร่วมและไม่สามารถเสนอความคิดเห็นหรือร่วมตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ ขณะที่บางโรงเรียนสามารถบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารงานภายใต้แนวทางการมีส่วนร่วมในโรงเรียนพื้นที่เป้าหมายเพื่อวิเคราะห์แนวทางการบริหารที่ส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษา และนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เกาะสมุย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างจากพื้นที่แผ่นดินใหญ่ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีระบบ และยกระดับคุณภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่อำเภอเกาะสมุยให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาชาติและความคาดหวังของสังคม

จากสภาพปัญหาความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการบริหารงานในโรงเรียน ที่จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น จะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมาย ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการวางแผนและกำหนดองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่างๆ รวมถึงการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวน 287 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 165 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

2.2 เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรครูในแต่ละโรงเรียน โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์

2.3 ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและข้าราชการครู โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากชื่อครูแบบไม่ใส่กลับ ได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลปรากฏว่า ข้อคำถามทั้ง 88 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try out) ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .985

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 19 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยระบบออนไลน์ (Google form) ไปยังโรงเรียนจำนวน 19 โรงเรียน ได้ข้อมูลกลับมา 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวม

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.33	0.48	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.23	0.66	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.26	0.58	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.35	0.53	มาก
รวม	4.30	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	4.50	0.47	มาก
2. ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล	4.50	0.47	มาก
3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณ	4.57	0.45	มากที่สุด
4. ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไป	4.56	0.42	มากที่สุด
รวม	4.53	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .651 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายคู่ พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงมาก ($r = .403 - .695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ตัวแปรพยากรณ์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ตัวแปรการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถ

อธิบายการแปรผันประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ได้ร้อยละ 42.1 ($R^2 = .421$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .312 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 2.159 + .418 (X_4) + .131(X_3)$ และสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .527(X_4) + .183 (X_3)$

สรุปและอภิปรายผล

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการตัดสินใจและดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีบริบทเฉพาะจึงเหมาะสมที่จะศึกษาผลของการบริหารรูปแบบนี้ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน

1. ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ วางแผน และดำเนินการร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานแบบทีม เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคเฮนและเบาะ (Cohen & Upholf, 1980, p.122) ที่ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) 3. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา หานุกาพ (2564, หน้า ง) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ เหมรณนที (2564, หน้า 69-70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัชฌ์ดิน สาแม (2566, หน้า 62) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคม โรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ ทศบุตร (2565, หน้า 88-89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรกร ชวดกลางลา (2565, หน้า ง) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพ

การบริหารงานโรงเรียนเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและครู ร่วมมือกันในการทำงานเพื่อพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ตั้งเอาไว้ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมุ่งให้เกิดด้านการพัฒนาให้ดีขึ้น เลือกใช้วิธีการได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคเฮนและเบาะ (Cohen & Upholf, 1980, p.122) ที่ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) 3. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งทั้ง 4 ลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ ทศบุตร (2565, หน้า 88-89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .651 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาองค์กร โดยเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกระดับเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานร่วมกัน แนวทางนี้ช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของในงานที่ได้รับผิดชอบ เพิ่มขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา เมื่อข้าราชการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จะเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์จริงมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน ทำให้นโยบายและแผนงานสอดคล้องกับความต้องการจริงของสถานศึกษาและครูผู้เรียนแนวทางนี้ยังส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบร่วมกัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา แก้วมะ (2563, หน้า 186-189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา หานุภาพ (2564, หน้า 9) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ เหมรณนธ์ (2564, หน้า 69-70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณยวีร์ รวีเลิศศิริกุล

(2565, หน้า 239) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาการทำงานเป็นทีมของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิบูลลอร์ นิลพิบูลย์ (2563, หน้า 118) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน พบว่า ตัวแปรการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_4) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_3) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล นั้นส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ เหมรณนท (2564, หน้า 69-70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การพยากรณ์ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าคงที่ของการพยากรณ์ เท่ากับ 1.59 ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.74 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = 1.59 + 0.74 \times X$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z_y = 0.62 \times Z_x$ จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 เปลี่ยนไป 0.74 หน่วย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปรับประยุกต์ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในทุกส่วนงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และจะทำให้การปฏิรูปการศึกษามีคุณภาพและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปรับประยุกต์ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในทุกส่วนงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และจะทำให้การปฏิรูปการศึกษามีคุณภาพและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ผู้บริหารและข้าราชการครูสามารถนำผลการวิจัยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และชุมชน และพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานสูงขึ้นตามความต้องการของผู้เรียน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สามารถใช้ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาวิธีการบริหารภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาและส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน พร้อมพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ยั่งยืนให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ
3. เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). **คู่มือการบริหารงานในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตรา แก้วมะ. (2563).**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร, สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา หานภาพ. (2564). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นัชมุติณ สาแม.(2566). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี**. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญยวีร์ รื้อเลิศศิริกุล. (2565). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2**. วารสารสิทธิมนุษยชน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 23(2), 1.
- พรเทพ เหมรานนท์.(2564). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1และ 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วัชรกร ชวดกลางลา. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา, สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิบูลธ นิลพิบูลย์. (2563). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). การพัฒนาการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อนุวัฒน์ ทศบุตร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. **World Development**, 8(3), 122.

Krejcie, R.V.& Morgan.D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(1), 607-610.